

Kansainvälinen tieteellinen kongressi ensikertalaisen silmin

Erilaisiin kansainvälisiin kongresseihin osallistuminen on tärkeä osa tutkijan työtä. Tämän tiesin suunnitellessani osallistumistani Ruotsissa Göteborgissa 23.–25.5.2019 järjestettyyn *International Association of Gerontology and Geriatrics European Region (IAGG-ER)* -kongressiin. Se, mitä tällaisissa kongresseissa oikeastaan tapahtuu ja mitä sellaisiin osallistuminen tarkoittaa, ei ollut vielä tällöin kovin selvää. Oma osallistumiseni oli nimittäin elämäni ensimmäinen kokemus kansainvälisestä tieteellisestä kongressista, eikä minulla ollut muuhun kuin omiin ennakkoluuloihini pohjautuvia oletuksia siitä, millaista kongressiin osallistuminen on.

Ennakkoluuloista puheen ollen, kuvittelin, että kongressiin osallistuminen on melko stressaavaa puuhaa: paljon istumista, aikataulujen seuraamista, puheiden kuuntelemista, muistiinpanojen tekemistä ja postereihin tutustumista lähes tauotta kolmen päivän ajan. Tämä tuntui suoraan sanoen aika kauhistuttavalta

ajatukselta. Miten edes saisin kaiken tuon uuden tiedon mahtumaan päähäni? Minulla itselläni oli kongressissa väitöskirjatutkimukseni osajulkaisua, vanhimista vanhimpien sosiaalisia suhteita, käsittelevä posterit, enkä ollut koskaan aikaisemmin tehnyt tieteellistä posteria, saati esiteltyt sellaista, joten siihenkin liittyvät käytännöt olivat minulle jonkinmoinen arvoitus. Mietinkin sitä, kuuluuko minun siis seisoa koko päivä posterini vieressä hymyilemässä ja vastaamassa kysymyksiin? Kuulostaa aika rankalta päivältä.

Näin jälkikäteen ajateltuna ennakkoluuloni osoittautuivat melko lailla oikeiksi, sillä kongressissa totta tosiaan tuli istuttua paljon, kuunneltua useita esityksiä ja kierreltyä lukemassa postereita. Muistiinpanojakin tuli tehtyä ja seisottua hymyilemässä oman posterin vieressä. Päivät olivat pitkiä, sillä ohjelma alkoi aamulla jo kello 8.30 ja viimeiset sessiot päättyivät parhaillaan vasta kello 19.30. Kuitenkin sen sijaan, että tämä kaikki olisi tuntunut stressaavalta tai rankalta, tuntuikin se yllättäen mukavalta ja innostavalta. Kongressissa siis oli juuri sellaista kuin olin kuvitellut, mutta samanaikaisesti ei kuitenkaan yhtään

sellaista kuin olin kuvitellut. Kongressin mukavan rento ilmapiiri vei mukanaan tällaisenkin paatuneen stressaajan. Viihtymistäni edesauttoivat huomattavasti myös kongressin hyvin onnistuneet käytännön järjestelyt sekä viihtyisä kongressipaikka.

Tänä vuonna kongressin teema oli *Towards Capability in Ageing – from cell to society* ja, kuten teema antaa ymmärtää, oli tarjonta hyvin monipuolinen. Kongressin ohjelmaa läpikäydessä sai hyvän käsityksen siitä, miten monista näkökulmista ikääntymistä voidaan tutkimuksessa lähestyä, ja olikin innostavaa havaita itse olevansa osa niin monialaista tutkimusyhteisöä. Koska tarjontaa oli valtavasti ja päällekkäisiä sessioita usein monia, oli välillä vaikea valita, mihin niistä itse osallistuisi. Tästä johtuen itse valitsin oman väitöskirjani tutkimusaiheeseen, sosiaalisiin suhteisiin, ja *SoWell*-tutkimusprojektimme aiheeseen, eli hyvinvointiin, liittyviä sessioita. Lisäksi osallistuin sellaisiin sessioihin, joissa esiteltiin laadullisia tutkimusmenetelmiä käyttäneitä tutkimuksia. Toisaalta tällainen kongressi olisi hyvä mahdollisuus myös tutustua johonkin sellaiseen aihealueeseen, josta ei itse tiedä vielä mitään, mutta

näin ensikertalaisena oli omia tutkimusaiheita käsitelleiden sessioiden läpikäymisessä tarpeeksi haastetta.

Oman väitöskirjatutkimukseni aiheeseen liittyviä sessioita löytyi muutamia, mutta niitä etsiessäni huomioni kiinnittyi erityisesti siihen, miten paljon yksinäisyyttä käsitelleitä sessioita ohjelmassa oli. Yksinäisyys vaikuttaisi siis olevan ajankohtainen tutkimusaihe tällä hetkellä. Yksinäisyyttä usein tarkastellaan negatiivisena kokemuksena, mutta osallistuin kongressissa myös pariin sessioon, jossa käsiteltiin yksin olemista aivan vastakkaisesta näkökulmasta: ei negatiivisena, vaan positiivisena ja merkityksellisenä kokemuksena. Tämä positiivisen yksinäisyyden (*positive solitude*) näkökulma oli mielestäni kiinnostava useiden yksinäisyyttä negatiivisena kokemuksena käsitelleiden sessioiden rinnalla. Suoranaisesti vanhuuden sosiaalisia suhteita käsitelleitä sessioita ei kovin montaa ollut, ja muutama posteria lukuun ottamatta laadullisen tutkimuksen näkökulmasta aihetta ei käsitelty juuri lainkaan. Jäinkin pohtimaan, lähestytäänkö vanhuuden sosiaalisia suhteita tällä hetkellä enemmässä määrin niiden puuttumisen, ei niiden olemassaolon näkökulmasta, ja millainen kuva tutkimusten perusteella vanhuuden sosiaalisesta elämästä muodostuu. Entä mitä uutta oma tutkimukseni tuo tähän

keskusteluun vanhuuden sosiaalisista suhteista tai niiden puuttumisesta? Lisäksi pohdin, mitä uutta laadullisen tutkimuksen näkökulma voi tuoda kongressissa esiteltyjen määrällisiä menetelmiä käyttävien tutkimusten rinnalle. Näitä pohdintoja on hyvä hyödyntää jatkaessani väitöskirjatukseni eteenpäin.

Kongressiin osallistuminen oli myös erinomainen oppimiskokemus siitä, miten tutkimusta kannattaa esitellä kansainväliselle yleisölle. Useissa sessioissa istuessani saatoin hyvin huomata, millaiset esitykset jäivät parhaiten mieleen ja mitkä taas tuntuivat vaikeilta ymmärtää. Kovin yllättävää ei varmaankaan ole, että havaintojeni perusteella pääsanoman selkeys, puheen rauhallisuus ja diaesityksen yksinkertaisuus ovat hyvän kongressiesityksen kulmakiviä. Paha virhe taas on täyttää diat pienellä tekstillä tai taulukoilla ja yrittää mahduttaa liikaa tietoa lyhyeen esitykseen. Tämä saa pitkistä päivistä väsyneen kuuntelijan luovuttamaan jo alkumetreillä. Myös postereissa selkeys ja yksinkertaisuus ovat selviä valttikortteja, mutta toisaalta myös luovuudesta on etua, sillä kauniisti asetellut ja kuvia ja kuvioita sisältävät posterit herättävät mielenkiinnon. Sainkin paljon ideoita siihen, miten voisin parantaa omaa posteriani ja toisaalta myös siihen, millaista posteria ei ainakaan kannata tehdä.

Lähdin kongressiin ajatellen, että lähdän oppimaan ikääntymisen tutkimuksen ajankohtaisista aiheista ja uusimmista tutkimuksista. Kongressin aikana kuitenkin havaitsin, että itse asiassa kiinnostavat keskustelut kahvi- ja lounastauoilla uusien ja vanhojen tuttavien seurassa sekä erilaiset sosiaaliset aktiviteetit osoittautuivat kenties yhtä tärkeäksi osaksi kongressia kuin itse kongressin asiasisältö. Tätä en ollut etukäteen osannut ajatella. Ymmärsinkin, ettei tällaisiin kongresseihin osallistumisessa ole lainkaan kyse siitä, että pitäisi juosta pää kolmantena jalkana läpi kongressin yrittäen ehtiä jokaiseen sessioon ja kirjoittaen niistä muistiin kaikki mahdollinen tieto. Kyse on ihmisten tapaamisesta, yhdessä olemisesta, uusiin kiinnostaviin tutkimuksiin, ihmisiin ja aiheisiin tutustumisesta ja niistä keskustelemisesta. Tä tähän kai minulle oltiin yritetty ennen kongressia selittääkin, mutta kaipa se pitää itse kokea, jotta sen voi täysin ymmärtää. Mielestäni aloittelevan tutkijan oppimiskokemuksena kansainväliseen kongressiin osallistuminen onkin vertaansa vailla.

Katariina Tuominen

katariina.tuominen@tuni.fi

Väitöskirjatutkija

Gerontologian tutkimuskeskus

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tampereen yliopisto